

תקות מנחם

גיליון מס
169

י"ל לקראת ש"פ כי-תבוא ט' אלול
הי תהי שנת סגולות טובה

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אד"ש מלך המשיח, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם, להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר קדושה - ג'

מחזור כ"ח שנה כ"ו

בעז"ה המשך סיום הלכות מאכלות אסורות (ח"ב) והתחלת הלכות שחיטה

ביום ו' עש"ק פרשת כי תצא ח' אלול

וסיום הלכות שחיטה וכל ספר קדושה והתחלת ספר הפלאה הלכות שבועות ביום ג' פרשת כי תבא י"ב אלול - הי תהיה שנת סגולות טובה - שנת הקהל

שהאויב והקליפות שבו מאיתנו, וכן ניצוצות הקדושה הנעלים שנפלו מטה מטה בקליפת נוגה, ושואבים אותם משם - שובים אותם ומחזירים ומעלים לקדושה. והדבר נפעל בעיקר ע"י אכילת המאכלים הכשרים, שע"כ ניצוצות האלו קיים שבהם שבים ומתעלים למקורם.

האכילה - כי תצא למלחמה

ב. וענין האכילה ועבודת הברורים הו"ע המלחמה עם הדברים הגשמיים - "כי תצא למלחמה", וע"ד מה שחז"ל אומרים "נהמא אפוס חרבא ליכולי"⁴ שהו"ע המלחמה. שזהו הטעם שנקרא "לחם" - עיקר מאכלו של האדם⁵ - מלשון מלחמה⁶.

וצריך לדעת שאנו במצב של "על אויביך" מעל האויב⁷ כי יש לנו את הכוחות לנצח אותו כמ"ש⁸ "וזכרת את הוי' אלו קיך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חילי", וע"כ יהיה "ושבית שביו" שמעלים את ניצוצות הקדושה שנפלו למטה ונשבו בענינים הגשמיים וקליפת נגה, וע"י האכילה ועבודת הברורים - שזוהי המלחמה, שובים ומשיבים אותם ומעלים אותם חזרה לקדושה.

ומבואר בחסידות שלכן נאמר "שביו" שהכוונה היא על

עבודת הברורים ושבית הניצוצות

א. גם הלכות מאכלות אסורות וגם הלכות שחיטה, מדברים על דברי האכילה הכשרים והפכים, מה הם המאכלים הכשרים ומה הם המאכלים שהם טמאים, טריפה ונבילה,

[ובהמשך למ"ש בגליון הקודם (מס' 168) על הקשר של הלכות מאכלות אסורות (ועד"ז גם הלי' שחיטה) לחודש אלול בו ובעש"ת נזהרים יותר בעניני כשרות האכילה, וע"ד הפסוק בו מסיים הרמב"ם את ההלכות "והתקדשתם והייתם קדושים"¹, והוא ע"ד אני לדודי ודודי לי, מלמטה למעלה ומלמעלה למטה],

ואפ"ל שעבודת ה' שבאכילה מרומזת בפסוק הראשון של פרשת כי תצא²: "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלו קיך בידך ושבית שביו"; ש"ושבית שביו", מבואר בחסידות ובשיחות אד"ש³ שקאי על עבודת הברורים שבעולם בכלל, ובפרט ע"י האכילה, שלוקחים את הדברים הגשמיים, עניני עוה"ז, ועושים אותם או אוכלים אותם לשם שמיים או לשם מצוה (כמו אכילת שבת ויו"ט או אכילת הקרבנות ואכילת תרומה וכדו'), וע"כ מעלים אותם לקדושה, ומבררים את הניצוץ האלו קי שנפל למטה בקליפת נוגה, ומעלים אותו לקדושה.

ומבואר שם שזהו "ושבית שביו", שהכוונה היא מה

⁴ זח"ג קפח, ב.
⁵

⁶ לקו"ת נשא כו, ב. נתבאר במאמרי אדה"א במדבר-א ע' רכו. וכ"ה באוה"ת שח"ש-ב ע' תלו ותל בשם הרמ"ז. סה"מ תערי"ח ע' שב. ועוד.

⁷ ראה גם שיחת יום ג' פרשת תצא יו"ד אלול היתנש"א סעיף ט' ועוד.

⁸ עקב ח, יח.

¹ שמיני יא, מד.

² כא, י.

³ שיחות ש"פ תצא, ספה"ש היתנש"א היתנש"א לקו"ש ח"יב ע' 384.

אותם העניינים והנצוצות שהם (האויב היינו הקליפות) **שבו** מהקדושה.

וכן מבואר בשיחות אד"ש שזהו ע"ש רש"י בד"ה **"כי תצא למלחמה"**. במלחמת הרשות הכתוב מדבר, היינו ההתעסקות בבירור ענייני הרשות, וביניהם המאכלים הכשרים שאוכלים לשם שמים, ובאופן ד"בכל דרכך דעהו".

"אין ושחט אלא ומשך" - העלאה

ג. דבר זה מתבטא גם ב"שחיטה", שמתחילים ההלכות בפרשת **כי תצא**, והגמ' אומרת בחולין⁹: "אין ושחט¹⁰ אלא ומשך", שמכאן לומדים את הדין שבשחיטה צריך להיות הולכה והבאה [הגמ' מביאה ע"ז הפסוק: "חץ שחוט", ואומר ע"ז רש"י: "מה חץ הולכת במשיכה, אף שחיטה במשיכה"].

ואד"ש מבאר בלקו"ש¹¹ המובא בחסידות ש"ומשך" פירושו העלאת המאכל לקדושה ע"י השחיטה והכשרתו לאכילה, שע"כ יהיה מוכשר וראוי לברך עליו ולאכלו לשם שמים, וע"כ הוא מתעלה ונמשך לה' שזהו ענין "ושבית שביו" [ושם (בחכ"ז) כותב ע"ז: "שתוכן ענין השחיטה הוא - העלאה, שכן, ע"י השחיטה מעלים את הבהמה מסוג החי לסוג המדבר (ע"ז שנעשית דם ובשר מבשרו בהמדבר), וכמבואר בכ"מ¹² שמטעם זה מותר לשחוט בהמה למרות הענין דצער בעלי חיים - מכיון שע"ז מעלים אותה לדרגא נעלית יותר"].

שחיטה - שבירת ובירור היצר

ד. ב"שחיטה" אנו מוצאים עוד עניינים מעניינים הקשורים ב"כי תצא למלחמה על אויבך"; הגמ' בחולין¹³ שואלת "מנין לשחיטה שהיא מן הצואר?" ויש שם ע"ז כמה לימודים: א) שנאמר 'ושחט את בן הבקר', ממקום ששח (שכופף. רש"י) חטהו" (ואומר רש"י: "הכשירהו לאכילה וטהרהו, לישנא אחרינא: חטהו הוציא את דמו ונקהו").

ב) "ושחט" אל תקרי ו"שחט" (בש"י ימנית) אלא ושחט - ממקום ששח (שמוציא קול. רש"י) חטהו".

ג) "אמר קרא יזבחת"¹⁴ - ממקום שזב (שדמו זב. רש"י) חטהו" (שברהו, כלומר חתכהו. רש"י)

ואפשר לומר שבלימודים אלה מרומזים עניני ואופני המלחמה עם היצר - "כי תצא למלחמה על אויבך";

א) "ממקום ששח חטהו" - היינו המלחמה והבירור בעניני תאות האכילה; כי לשם מה הבהמה שחה ומכופפת את הצואר? - לאכילת העשב מן הארץ, והיינו שהיהודי עושה "חטהו" ניקוי ובירור של תאות האכילה (ובירור

המאכלים כנ"ל "ושבית שביו"), שלשם כך צריכים לשחוט את הבהמה - "הלכות שחיטה" וזהו הסיום של "ספר קדושה"; שבהלכות אלו והקודמות מדובר על עניני אכילה.

ב) "ממקום ששח חטהו" - היינו הניקוי ההכשרה והבירור של תאות הדיבור שיהיה עפ"י תורה כפי רצון ה', וזה גם מתקשר לפרשת השבוע כי תצא שבשיעור החת"ת שלומדים ביום שהתחילו את הלכות שחיטה - 'שישי', נאמר¹⁵ "השמר בנגע הצרעת וגו'. זכור את אשר עשה ה' אלוך לך למרים וגו'" כפי שאומר רש"י ע"ז "אם באת להזהר שלא תלקה בצרעת אל תספר לשון הרע" [כמו שאומרים חז"ל¹⁶ על המלה "המצורע", "המוציא רע", ולהעיר מלשון רש"י על הגמ' "ממקום ששח" - "שמוציא קול"]

שזוהי המלחמה על שמירת הדיבור והפה מלשון הרע. וזה גם מתקשר להלכות הבאות שבספר "הפלאה" שמדברים על השבועות והנדרים שעושים בפה. וכמו שאומר רש"י על הפסוק¹⁷ "איש כי יפליא" "יפריש בפיו".

ג) "ממקום שזב חטהו" - ענינו לשבור את רתיחת ה**דמים**; היינו תאוות היצר הבאים מהם, היינו תאוות הגוף הקשורים עם העניינים הכתובים בהלכות איסורי ביאה שלמדו בתחלת ספר **קדושה**, שבהם צריכה להיות המלחמה והבירור שיהיו עפ"י התורה, כפי רצון ה' ובקדושה ובטהרה. וכמ"ש ע"ז בפרשתנו תצא¹⁸ "ונשמרת מכל דבר רע וגו' . והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". ואח"כ נאמר¹⁹: "לא תהיה קדשה מבנות ישראל, ולא יהיה קדש מבניי".

וכן נאמר לפניו בפרשת כי תצא²⁰ כל דיני נערה שענינם הזהירות מתאוות ופריצות ועניינים בלתי צנועים.

העלאת המאכלים למצות ביכורים

ה. את הלכות שחיטה וכל ספר קדושה מסיימים בפרשת כי תבוא וי"ל הקשר; כי בהלכות אלה מדובר על בירור האוכלים והמאכלים והעלאתם לקדושה באופן ד"ושבית שביו"; העילוי הכי גדול של המאכלים והפירות לקדושה הם שנותנים אותם למצות ביכורים שמקבלים קדושה מיוחדת שאפשר לאכלם רק בקדושה ובטהרה ובבית המקדש, שע"כ מדובר בתחלת פרשת כי תבוא. שזהו העילוי הכי גדול שיכול להיות לפירות באופן שנקראים "ביכורים", היינו הדרגא המבוכרת והגבוהה ביותר ולכן זוהי המתנה הראשונה של מתנות כהונה מהפירות. כמ"ש רש"י בתחלת הפרשה בד"ה

¹⁵ כד, ח-ט.

¹⁶ ויק"ר פי מצורע טז, ב.

¹⁷ בחוקותי כז, ב.

¹⁸ כג, טו.

¹⁹ פסוק י"ח.

²⁰ כב יג-כט.

⁹ ל, ב.

¹⁰ ויקרא א, ה.

¹¹ ח"ד עמ' 1112. חכ"ז ע' 271.

¹² ראה לקו"ש ח"ד ע' 1112, חייט ע' 206 ושי"נ.

¹³ כז, א.

¹⁴ ראה יב, כא.

דיבור. שזהו הפירוש הפשוט במילה "הפלאה" כמו שאומר רש"י בפרשת ערכין עה"פ²⁵ "איש כי יפליא" – "יפריש בפיו".

וזו בחינה גבוהה בדיבור שפועלת חלות ע"י שבועה ונדר עד כדי הקדש.

והדבר מתבטא עוד יותר עפ"י הפירוש ש"יפליא" – מלשון פלא כמו שמפרש ה"אבן עזרא" פירוש נוסף עה"פ בפרשת נזיר²⁶ "כי יפליא" – שענין זה הוא פלא [וז"ל: "או יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחר תאוותם"] והוא פורש מהם.

ובפרט עפ"י חסידות כמ"ש אדמו"ר הצ"צ ב"אור התורה"²⁷ שיפליא הוא מלשון פלא; שקאי על ספירת הכתר שלמעלה מהחכמה וסדר ההשתלשלות, שמדרגא זו באים השבועות והנדרים; שממשיכים מבחינת פלא; "שבועות – שבשבע הספירות והמדות ממשיכים כח מספירת הכתר שלמעלה מה-7 המדות.

ו"נדר" – כותב באוה"ת²⁸ שפירושו נ' דר – שבדרגת הנ' – ספירת הכתר (שלמעלה מה-7 מדות כפי שכל אחת מהן כלולה מ-7=48) – ודרגת הנ' – ה-50, נעשית לו דירה – נ' דר.

מצות מקרא ביכורים בשמחה!

ג. וגם בפרשת כי תבוא מודגש העילוי של דיבור נעלה; בשתי הפרשיות הראשונות של כי תבוא – פרשת ביכורים ופרשת וידוי מעשרות;

בפרשת ביכורים מודגש בפרטות ענין ה"מקרא ביכורים" שזהו חלק עיקרי בהבאת הביכורים שצריך להיות עם זה גם מקרא ביכורים כמ"ש בפרשה כו"כ פסוקים; 5 פסוקים!²⁹ (אריכות שלא מוצאים במקומות אחרים) הנוסח שצריך לומר במקרא ביכורים ששם מתארים את כל תולדות עמנו מיעקב אבינו אצל לבן עד המופתים של יציאת מצרים ונתינת הארץ – "ארץ זבת חלב ודבש"³⁰ והתודה לה' על הבאת הביכורים.

ולפני זה עוד ענין נעלה בהגדה ודיבור והודיה לה' כמ"ש³¹ "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלוֹקֵיךְ כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו".

ועל "ואמרת אליו" אומר רש"י³² "שאינך כפוי טובה" היינו שכאן מדובר במעלת ההגדה של הכרת הטוב ואי כפיות טובה, וכפי שמפרש ה"גור אריה" שצריכים להדגיש ענין זה בדיבור.

ומקרא זה צריך להיות בשמחה כמו שמסיים בפסוק³³

"מראשית"²¹, "אדם"²² יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, כרך עליה גמי לסימן ואומר הרי זה ביכורים" ומביאים אותם לבית המקדש בתהלוכה ובשמחה גדולה ובהגדה לה', ובקריאת מקרא ביכורים ובאופן של "וענית ואמרת"²³. ואומר רש"י על "וענית", "לשון הרמת קול". ואח"כ מדובר גם על נתינת והבאת כל המתנות והמעשרות.

ספר החמישי בחודש החמישי

ו. את ספר "קדושה" (המתחילים בהלכות איסורי ביאה) הוא ספר החמישי ברמב"ם, התחילו בחודש מנחם אב – הוא חודש החמישי, וכפי שכתבנו (בגליון הקודם מס' 168) ש"איסורי ביאה" – ר"ת א"ב. וכתבנו את קשר ההלכות לאב.

ואת ספר הפלאה – הוא ספר השישי, מתחילים בחודש השישי (מניסן) ובגליון הבא נכתוב בעז"ה הקשר של הפלאה – לאלול.

"תקות" חוט השני²⁴ – סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. כי תצא למלחמה ושבת שבו – העלאת ניצוצות הקדושה במאכלים; "במלחמת הרשות הכתוב מדבר".
- ב. ושחט – ומשך; העלאת המאכלים
- ג. שחיטה – מלחמה ובירור תאות האכילה, ותאוות הגסות של היצר.
- ד. בפרשת כי תבוא העלאת המאכלים והפירות על מצות ביכורים

* * *

ספר הפלאה – א'

מחזור כ"ח שנה כ"ו

בעז"ה מוצאי ש"ק פרשת כי תבוא ט"ז אלול
הי' תהיה שנת סגולות טובה – שנת הקהל
סיום הלכות שבועות
והתחלת הלכות נדרים

הפלאה – דיבור – פלא!

א. הלכות שבועות היא ההלכה הראשונה בספר "הפלאה" שכל ההלכות בספר "הפלאה" (שבועות, נדרים, נזירות, ערכין וחרמין) הם ענינים שחלים ונפעלים ע"י

²⁵ בחוקותי כו, ב.

²⁶ נשא ו, ב.

²⁷ בראשית ע' 1704.

²⁸ בראשית תיד 1704. 1706.

²⁹ כו, ה-י.

³⁰ פסוק ט.

³¹ פסוק ג.

³² מהספרי, ילקו"ש תתקלח.

³³ יא.

²¹ כו, ב.

²² ספרי. ביכורים פ"ג, מ"א. תנחומא אות א'. תנחומא הקדום ב.

²³ פסוק ה.

²⁴ יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרות חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

שאד"ש כתב לו מכתב בקשר למישהו שנמצא ב"בית הרפואה" ובסוגריים כתב לו: "אין דעתי נוחה מהשם שהעולם קוראים לזה". (ומענין, שדווקא אצל הגרמנים בגרמנית ולהבדיל בארץ ישראל קוראים לזה "בית חולים". ובשאר המדינות "האספיטאל" – שפירושו בית אשפוז).

וכן לנכי צה"ל ביקש והורה אד"ש שיקראו "מצוייני צה"ל", והסביר אד"ש הכוונה: שהם הצטיינו במסירות נפש עבור העם והארץ, ומסירות נפש זו השאירה בגופם ציון לשבח! ואמר שאם חסר להם באבר א', הקב"ה עושה איזון בעולם ובאדם, שאברים אחרים יותר חזקים שמצטיינים בהם! אז דיבר אליהם אד"ש בלה"ק והתחיל השיחה: "אדבר אליכם בלשון הקודש שהורגלתי בה". הוא קיבלם בביהכנ"ס ב-770 למטה, (דבר שהיה לגמרי חריג באותם הזמנים) ואחרי השיחה הלך ביניהם (והם באו בקבוצה של עשרות רבות) ונתן לכ"א דולר לצדקה.

אנשים פשוטים!

בא' הפעמים שהיה אצל אד"ש ר' שניאור זלמן שז"ר שהיה אז ה"פרעזידענט" בארץ, והדבר היה בשנות הלמד"ם שהתחילו היהודים לצאת מרוסיה.

והוא סיפר לרבי בהתלהבות גדולה הרגילה אצלו, שבאים מרוסיה, יהודים חמים בהתלהבות יהודית גדולה למרות שהם "עמי הארצים" שכבר עשרות רבות בשנים שמנותקים ולא יודעים ולמדו יהדות.

וכשאמר עליהם "עם הארצים" אמר לו אד"ש מה"מ: "זאג נישא עם הארצים! זאג אנשים פשוטים!"

ואח"כ במשך השיחה שוב התבטא שז"ר עליהם כך, שלמרות שהם עמי הארצים הם חמים ומתלהבים ביהדות, ואד"ש אמר לו: "מען האט דאך אנערעדט, זאג נישט עם הארצים זאג אנשים פשוטים...! [=הרי כבר נדברנו; אל תגיד עם הארצים, תגיד אנשים פשוטים!...]".

לזכות

הת' לוי יצחק שיחי

ליום ה"בר מצווה" ביום ד' מנחם-אב

היה תהא שנת סגולות טובה

שיגדל לחי"ל בצבא הרבי מלך המשיח שיל"ן,

ויהיה חסיד ירא-שמים ולמדן וילך מחי"ל אל חי"ל בתורה ומצוות וירונו הוריו ממנו נחת יהודי חסידותי מתוך הצלחה בגשמיות וברוחניות, הרחבה בריאות אושר ושמחה תמיד כל הימים, ויזכו לראות קבלת פני משיח צדקנו מי"ד מ"ש נאו!

נדפס ע"י הוריו שיחי

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכנ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך וגו'". שמזה לומדים ההלכה כפי שמביא רש"י "מכאן אמרו³⁴ אין קוראים מקרא ביכורים אלא בזמן שמחה, מעצרת ועד החג. שאדם מלקט תבואתו ופירותיו ויינו ושמונו, אבל מהחג ואילך מביא ואינו קורא" וכן נפסק ברמב"ם להלכה בהלכות ביכורים³⁵ היינו שמכאן רואים את מעלת המקרא דוקא בזמן שמחה! ואחרת, מביאים בלי קריאה.

ובפרשה שניה מובא באריכות מה שאומרים בהבאת המעשרות "וידיי מעשרות" כמ"ש גם כאן כמה פסוקים בזה³⁶ שיש בהם הרבה פרטים והלכות במצות המעשרות ובידוי מעשרות.

וגם כאן יש את ענין השמחה כמ"ש³⁷ "לא אכלתי באוני ממנו וגו' ולא נתתי ממנו למתי" ואח"כ "עשיתי ככל אשר צויתני". ואומר ע"ז רש"י: "שמחתי ושימחתי בו". (המשך יבוא בעז"ה).

"תקות" חוט השני²⁴ – סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. הפלאה - דיבור ופלא, ובמצות ביכורים – מקרא ביכורים בקול ובשמחה!
- ב. וכן מצות וידוי מעשרות.

לא לומר חילול ה'!

בספר זה שמתחילים עתה ובגליון זה מדובר ע"ד העילוי שבדיבור, ע"כ נציין מספר עניינים מכ"ק אד"ש מה"מ הקשורים בזהירות הדבור:

סיפר לי הרה"ת דוד שיחי' רסקין, ששמע מאימו של כ"ק אד"ש הרבנית הצדקנית חנה נ"ע היא הכירה אותו מאלמא אטא שמשפחתם עזרו ושרתו את ר' לויק ואותה, ולכן היה בן בית אצלה.

הרבנית חנה נ"ע סיפרה לו שכ"ק אד"ש אמר לה שלא לומר על כל דבר שלא רצוי והגון "חילול ה'"; כי חילול ה' הוא דבר חמור ביותר, שצריכים למסור הנפש ע"ז, והעונש גדול וחמור ביותר, שנפרעין ממנו וכו'. וע"כ צריכים להזהר בזה [ואפשר לומר זה לא קידוש ה'].

בית הרפואה

בקשר לזה שהרבי מורה ומאד מקפיד לא לקרוא בית החולים, אלא בית הרופאים או בית הרפואה ולא להזכיר את השלילה [וכדאי לברר למה קוראים "בית האסורים" שאד"ש בעצמו קורא כך כו"כ פעמים (בקשר ל"מבצעים" עם האסירים), וכן גם כתוב בתורה בפרשת וישב אצל יוסף] ולא "בית הסוהר"?

ועל ענין זה אד"ש מה"מ דיבר בעיקר בשנות הלמד"ם בקשר ל"מבצעים" שיעשו בבית הרפואה. וכדאי לציין שכבר הרבה שנים קודם, סיפר לי יו"ר צא"ח בארה"ק הרה"ח ישראל ז"ל לייבוב,

³⁴ ספרי פסחים לו, ב.

³⁵ פ"ד, הי"ג.

³⁶ פסוקים יג – טו.

³⁷ פסוק יד.